

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

S/11/004
LKR-4112-02-02/2011

Kraków, 25 listopada 2011 r.

TEKST JEDNOLITY

Pan
Mariusz Łaskawiec
Dyrektor
Zespołu Opieki Zdrowotnej
w Olkuszu
Al. 1000-lecia 13
32-300 Olkusz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła kontrolę w Zespole Opieki Zdrowotnej w Olkuszu. Przedmiotem kontroli była działalność Zespołu Opieki Zdrowotnej w Olkuszu związana z procesem jego przekształcenia w 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 20 października 2011 r. oraz omówione na naradzie pokontrolnej 15 listopada 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Zespołu Opieki Zdrowotnej w Olkuszu („ZOZ”) związane z procesem jego przekształcenia, ze względu na: poniesione koszty zwolnień pracowników ZOZ oraz zakupu wyposażenia Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii, jak i dopuszczenie do bezumownego i nieodpłatnego korzystania z tego wyposażenia przez Nowy Szpital w Olkuszu Sp. z o.o. („Spółka”). Nie udokumentowano również prawidłowo przekazania w dzierżawę tej Spółce mienia powiatu i ZOZ.

Ocena dotyczy działalności, gdy stanowisko dyrektora ZOZ zajmował pan Michał Sobolewski, który został wskazany przez Konsorcjum – Zakład Usług Konsultingowych Know How Sp. z o.o. w Szczecinie i Grupa Nowy Szpital Sp. z o.o. w Szczecinie („Konsorcjum”), a następnie pan Mariusz Łaskawiec.

1. Zespół Opieki Zdrowotnej w Olkuszu przekształcono, w trybie art. 36 w związku z art. 43 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.), poprzez istotne ograniczenie jego działalności i udzielanych świadczeń zdrowotnych. W sprawie tej Rada Powiatu Olkuskiego przyjęła uchwałę Nr XXVIII/220/2009 z 13 maja 2009 r. o określeniu kierunków przekształcenia ZOZ, a następnie uchwałę Nr XXXII/237/2009 z 9 września 2009 r. o jego przekształceniu, zgodnie z którą 15 października 2009 r. wszczęto proces przekształcenia ZOZ, który zakończono 31 grudnia 2009 r. Przekształcenie polegało na ograniczeniu działalności ZOZ do podstawowej opieki zdrowotnej w Gminnym Ośrodku Zdrowia w Bolesławiu i przekazaniu pozostałej działalności (lecznictwo szpitalne, ambulatoryjne, ratownictwo medyczne, działalność pomocnicza) na rzecz niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej.
2. Wykonując postanowienia umowy z dnia 31 lipca 2009 r. o współpracy z Konsorcjum, z dniem 3 sierpnia 2009 r. Zarząd Powiatu powołał na stanowisko dyrektora ZOZ pana Michała Sobolewskiego, który zajmował to stanowisko do 31 grudnia 2009 r., tj. do czasu przejęcia znacznej części zadań i majątku ZOZ przez NZOZ Nowy Szpital w Olkuszu („NZOZ”). W okresie tym dyrektor miał realizować program restrukturyzacji ZOZ, polegający na optymalizacji zatrudnienia, poprawie organizacji pracy, reorganizacji wewnętrznej

i poprawie efektywności działania. Ustalenia kontroli NIK wskazują, że reorganizacja ta polegała przede wszystkim na przygotowaniu ZOZ do przejęcia go z dniem 1 stycznia 2010 r. przez NZOZ. Koszty podejmowanych w tym czasie działań obciążały jednak ZOZ. Dotyczy to w szczególności:

- 518 tys. zł wydatkowanych w związku ze zwolnieniem z pracy w tym czasie 56 pracowników (odprawy, odszkodowania, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop);
- 742,8 tys. zł wydatków poniesionych w związku z zakupem wyposażenia Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Sprzęt nabyto w grudniu 2009 r. i styczniu 2010 r., pomimo że w okresie tym wiadomym było, iż od 1 stycznia 2010 r. ZOZ nie będzie prowadził działalności medycznej na tym Oddziale.

Ponadto, dyrektor ZOZ nie dopełnił obowiązku sporządzenia protokołów zdawczo-odbiorczych, które zgodnie z § 2 ust. 2 umów dzierżawy nieruchomości oraz majątku ruchomego z 15 października 2009 r. miały stanowić podstawę do przekazania 31 grudnia 2009 r. Spółce nieruchomości oraz majątku ruchomego będących przedmiotem tych umów. Tym samym brak jest formalnego potwierdzenia przekazania majątku przez ZOZ, którego wartość na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 24.478,3 tys. zł brutto (9.219,1 tys. zł netto). Zdaniem NIK za potwierdzenie takie nie można uznać sprawozdania końcowego z przebiegu inwentaryzacji rocznej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz wyposażenia przekazanego Spółce z dnia 25 marca 2010 r.

NIK nie wnosi zastrzeżeń do inwentaryzacji majątku ZOZ, która zgodnie z wymogami określonymi w umowie o współpracy, została przeprowadzona w okresie 12-16 października i 30-31 grudnia 2009 r. Dyrektor ZOZ – Michał Sobolewski dokonał spisu części majątku ruchomego oraz zapasów z przeznaczeniem do wykupu i w okresie od lutego do marca 2010 r. ZOZ wystawił 12 faktur sprzedaży zapasów na rzecz Nowego Szpitala w Olkuszu Sp. z o.o. na łączną kwotę brutto 510,2 tys. zł

3. Zastrzeżenia NIK budzi dopuszczenie przez pana Dyrektora do bezumownego i nieodpłatnego korzystania z wyposażenia Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii przez Nowy Szpital w Olkuszu Sp. z o.o., które trwało do kwietnia 2011 r., kiedy to z inicjatywy ZOZ, Spółka nabyła go za 583,6 tys. zł, tj. o 159,2 tys. zł mniej niż wynosił jego koszt zakupu. NIK nie podziela stanowiska dyrektora ZOZ, że wyposażenie tego Oddziału wchodziło w skład majątku wydzierżawionego na podstawie umowy z 15 października 2009 r., gdyż przedmiotowe wyposażenie ZOZ nabył w grudniu 2009 r. i w styczniu 2010 r. Według szacunków NIK, z tytułu czynszu dzierżawnego za wyposażenie tego Oddziału w okresie od stycznia 2010 r. do kwietnia 2011 r., ZOZ mógłby uzyskać ok. 90,3 tys. zł netto (przy założeniu szacunku: $0,76\% \times 742.767,79 \text{ zł}$).
4. W ocenie NIK nie zachowano należytej staranności przy realizacji wpływów z tytułu dzierżawy majątku powiatu i ZOZ.

W 2010 r. ZOZ wystawił 12 faktur za dzierżawę nieruchomości oraz majątku ruchomego na łączną kwotę 1.024,8 tys. zł, z czego w 11 przypadkach zobowiązania uregulowano z opóźnieniem od jednego do 30 dni. Na koniec 2010 r. ZOZ obciążył Nowy Szpital w Olkuszu Sp. z o.o. odsetkami z tytułu opóźnień w wysokości 3,9 tys. zł, przy czym na wniosek dzierżawcy umorzył 10% tych odsetek. Z kolei opóźnienia wpłat wszystkich analizowanych należności z tego tytułu za okres styczeń-lipiec 2011 r. w łącznej wysokości 60,3 tys. zł wyniosły od 2 do 59 dni. Pomimo, że na dzień 31 sierpnia 2011 r. odsetki od tych należności wynosiły 4,4 tys. zł – ZOZ nie wystawił noty odsetkowej, uzasadniając to przyjętą w tej jednostce zasadą obciążania odsetkami kontrahentów na koniec roku. W ocenie NIK naliczanie odsetek na koniec roku nie sprzyja bieżącej i rzetelnej realizacji przychodów, jak i nie jest uzasadnione gospodarczo. ZOZ, który w przeciwieństwie do Nowego Szpitala w Olkuszu Sp. z o.o., generuje stratę, powinien niezwłocznie reagować na wszelkie opóźnienia płatności czynszu, który stanowi znaczny udział w przychodach ZOZ ogółem.

Należy zaznaczyć też, że czynsz za mienie powiatu i ZOZ wydzierżawione przez Spółkę w wysokości zaakceptowanej przez Zarząd Powiatu – 70 tys. zł netto miesięcznie, nie odpowiada dekapitalizacji przekazanego majątku ruchomego i nieruchomości. Stawkę netto czynszu dzierżawy ustalono na poziomie zaledwie 0,76% wartości netto tego majątku według stanu na koniec 2009 r. i nie zapewniała ona pokrycia kosztów amortyzacji majątku ZOZ. Wpływy z tytułu dzierżawy majątku w 2010 r. były o 336,8 tys. zł niższe niż koszt amortyzacji w tym czasie, a w okresie styczeń-lipiec 2011 r. różnica ta wyniosła 110,8 tys. zł. Na niewłaściwą kalkulację czynszu dzierżawnego wskazuje także przykład poddzierżawienia przez Spółkę innemu podmiotowi od 1 lipca 2010 r. pracowni patomorfologii (176 m²) za 14,6 tys. zł miesięcznie, co stanowiło 29,8% stawki czynszu za wszystkie nieruchomości powiatu wydzierżawione Spółce (4 nieruchomości o łącznej pow. 4,1731 ha, w tym 3 zabudowane).

5. NIK zwraca uwagę na trudną sytuację finansową ZOZ, która w dłuższej perspektywie czasu może zagrażać jego funkcjonowaniu, zwłaszcza w sytuacji istniejącego zakazu działalności konkurencyjnej wobec NZOZ. Działalność ZOZ w 2009 r. zakończono zyskiem w wysokości 394,1 tys. zł netto, podczas gdy po ograniczeniu jego działalności na koniec 2010 r. odnotowano stratę w wysokości 2.785,3 tys. zł. W związku z przekształceniem ZOZ nastąpiły zmiany w strukturze przychodów tej jednostki. W 2009 r. przychody ze sprzedaży usług medycznych wyniosły 44.813,4 tys. zł, a w 2010 r. – 1.028,8 tys. zł, tj. o 97,7% mniej niż w roku poprzednim. W strukturze kosztów w 2009 r. największy udział miały wynagrodzenia – 48,4% i usługi obce – 21,5% zł, natomiast w 2010 r. największy udział kosztów stanowiła amortyzacja – 49% i wynagrodzenia – 27,5%. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania na dzień 31 grudnia 2009 r. wyniosły 9.662,7 tys. zł, a na 31 grudnia 2010 r. – 2.791,9 tys. zł. Według stanu na koniec 2009 r. i 2010 r. w ramach pozostałych rezerw utworzono rezerwę dotyczącą trzynastej pensji w wysokości odpowiednio: 1.459,8 tys. zł oraz 282,1 tys. zł (na dzień 19 września 2011 r. do wypłaty z tego tytułu pozostało ok. 618 tys. zł). Ponadto na koniec 2010 r. ZOZ utworzył rezerwę na zobowiązania wynikające z zasądzonych należności na rzecz Rafała M. z tytułu błędu w sztuce lekarskiej. Wypłacone przez ZOZ należności z tego tytułu wyniosły 1.176,7 tys. zł. Na spłatę tych zobowiązań ZOZ przeznaczył pożyczkę udzieloną w 2011 r. przez powiat olkusi w kwocie 500 tys. zł oraz środki ze sprzedaży wyposażenia Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii w wysokości 583,6 tys. zł. Na dzień 3 października 2011 r. pozostało do spłaty: 4,8 tys. zł miesięcznie z tytułu renty oraz 49,5 tys. zł kosztów sądowych. NIK pozytywnie ocenia działania dyrektora ZOZ – Mariusza Łaskawca zmierzające do wyegzekwowania od lekarza kwot wypłaconych przez ZOZ na rzecz Rafała M. NIK zwraca uwagę na fakt, że na dzień 31 grudnia 2010 r. kwota zobowiązań warunkowych z tytułu roszczeń odszkodowawczych zaewidencjonowanych na koncie pozabilansowym ZOZ wyniosła 1.169,9 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie wnosi o:

1. Dopelnienie obowiązku formalnego przekazania Spółce majątku trwałego, stanowiącego przedmiot umów dzierżawy z 15 października 2009 r.
2. Podjęcie w porozumieniu z Zarządem Powiatu działań w celu ustalenia stawek czynszu w umowach dzierżawy z 15 października 2009 r. na poziomie odpowiadającym dekapitalizacji nieruchomości oraz majątku ruchomego.
3. Bieżącą realizację należności z tytułu dzierżawy i rozważenie wprowadzenia zasady obciążania kontrahentów odsetkami, niezwłocznie po upływie terminu zapłaty należności.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora NIK Delegatury w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia przez właściwą komisję NIK.

Otrzymują:

1. Adresat.
2. Akta kontroli.